

Toetsbeleid

2024-2025

<i>documentennaam</i>	Toetsbeleid 2024-2025	<i>datum bestuur</i> (vaststelling)	22-10-2024
<i>domein</i>	Onderwijskundig beleid	<i>datum SL</i> (vaststelling/advies)	22-10-2024
<i>auteur(s)</i>	L. Beijer en R. Verstraaten	<i>datum MR</i> (instemming/advies (P)MR)	05-11-2024

Inhoudsopgave

1. Missie en Visie	2
1.1 Missie OSG de Hogeberg.....	2
1.2 Visie op onderwijs, leren en toetsing.....	2
1.3 Kaders.....	4
1.4 Rapportage.....	4
2. Kwaliteit van toetsing	5
2.1 Professionalisering.....	5
2.2 Kwaliteit van toetsen.....	5
2.3 Normering.....	5
2.4 Lay-out.....	6
3. Summatieve en formatieve toetsen	7
3.1 Summatieve toetsen.....	7
3.2 Formatieve toetsen.....	8
4. Regels en afspraken	9
4.1 Periode van toetsing.....	9
4.2 Planning van toetsen.....	9
4.3 Aantal toetsen.....	9
4.4 Aankondiging van toetsen.....	10
4.5 Nakijktermijnen.....	10
4.6 Afname toetsen.....	10
4.7 Combinatieklassen.....	10
4.8 Parallelklassen.....	11
4.9 Beoordeling.....	11
4.10 Extra voorzieningen.....	11
4.11 Inhaaltoetsen.....	11
4.12 Herkansingen.....	11
4.13 Inzien en nabespreken van toetsen.....	12
4.14 Onregelmatigheden.....	12
5. Resultaten en reflectie	13
5.1 Resultaten.....	13
5.2 Reflectie.....	13
6. Rolverdeling	14
6.1 Vakdocent.....	14
6.2 Secties.....	14
6.3 Afdelingsleider.....	14
6.4 Examencommissie.....	14
7. Evaluatie	15
8. Literatuurlijst	16

1. Missie en Visie

1.1 Missie OSG de Hogeberg

“Wij zorgen ervoor dat de jeugd van Texel zelfredzaam wordt en met vertrouwen de volwassenheid in stapt, door hen kennis mee te geven, ze te leren leren en ze sociaal vaardig te maken” (OSG de Hogeberg, 2021b).

1.2 Visie op onderwijs, leren en toetsing

Kennis meegeven, leren leren en sociaal vaardig maken doen wij door activerende en inspirerende lessen te verzorgen, competente docenten aan ons te verbinden en leerlingen uit te dagen op zoek te gaan naar hun mogelijkheden, zodat onze leerlingen een startkwalificatie hebben en er klaar voor zijn om met vertrouwen een succesvolle vervolgstap in hun leven te maken.

Lessen hebben een vaste, herkenbare structuur. Er wordt gewerkt met leerdoelen en lesdoelen en er wordt richting gegeven aan het leren. De leerdoelen zijn concreet beschreven en worden herkenbaar in lessen aangeboden. Na een korte instructie is er tijd om aan opdrachten te werken en is er ruimte voor verlengde instructie voor leerlingen die dat nodig hebben. Aan het eind van de les wordt teruggekomen op de les- en leerdoelen. Zijn ze bereikt en hoe weten we dat?

OSG de Hogeberg wil toetsing als middel gebruiken om leren beter en bewuster te sturen. Dit houdt in dat secties kwalitatief goed toetsen en dat naast summatieve toetsen en ook formatieve toetsen worden ingezet om het onderwijsleerproces te verbeteren. Toets- en rapportcijfers hebben een goede voorspellende waarde voor het loopbaansucces op de OSG.

In het toetsbeleid komt onze visie op onderwijs en leren tot uitdrukking.

- a. We begeleiden onze leerlingen zo, dat zij op de best passende afdeling een diploma kunnen halen. Daarnaast helpen we leerlingen verder naar de volgende stap in de maatschappij, door ze te laten ontdekken wat ze willen, kunnen en weten.
- b. We stimuleren een actieve houding van leerlingen. We dagen ze uit om hun talenten in te zetten.
- c. Ons onderwijs wordt gevormd door goede lessen, goede begeleiding en toetsen die aansluiten bij het onderwijs. Docenten hanteren een gevarieerde manier van kennisdeling, kennisverwerving en het toetsen van kennis, vaardigheden en inzicht, waarbij de docenten rekening houden met verschillen.

De kwaliteit van de diploma's is gegarandeerd, doordat in en met onze toetsing gegarandeerd wordt dat onze leerlingen het vereiste eindniveau behalen.

- a. De schoolexamens dekken de verplichte stof en de secties maken daarnaast keuzes over aanvullende toetsing. De SE's worden beschreven in het PTA.
- b. Het PTA bestaat uit samenhangende, afsluitende toetsen die een substantieel deel van de lesstof uitmaken. Het toetsprogramma voorafgaand aan het PTA bestaat uit samenhangende toetsen. Het programma van die toetsen staan beschreven in de sectiewerkplannen en in het PTO.
- c. In de onderbouw tonen we aan dat we voldoen aan de kerndoelen en referentieniveaus (ERK's).

1.2.1 Het doel van toetsen

Toetsing kent verschillende doelen. Op OSG de Hogeberg wordt toetsing om verschillende redenen ingezet.

- Toetsing heeft tot doel om leerlingen feedback te geven (formatieve evaluatie): waar staat de leerling in het leerproces.
- Toetsing heeft tot doel om docenten feedback te geven: hoe is het resultaat van het onderwijs dat de docent heeft aangeboden.
- Toetsing helpt om het niveau te bepalen met betrekking tot determinatie, profiel- en vakkeuze en voorbereiding op het centraal examen (summatief toetsen).

De redenen om de leerlingen te toetsen kennen verschillende facetten.

Op OSG de Hogeberg kennen deze facetten een leerlinggerichte en een docentgerichte kant.

Leerlinggericht:

- a. Ter afsluiting van een bepaald onderdeel.
- b. Om inzicht te krijgen in de eigen ontwikkeling
- c. Om inzicht te krijgen in wat de leerling nog moet doen om het leerdoel te behalen.

Docentgericht:

- a. Om te controleren of de leerdoelen behaald zijn
- b. Vaststellen van het beheersingsniveau van de leerling
- c. Om te controleren of de lesstof goed is overgebracht en of het nodig is om de lesplanning hierop aan te passen.
- d. Borging van het niveau

1.3 Kaders

- a. De programma's in de onderbouw komen voort uit de kerndoelen.
- b. Programma's in de klassen waarmee met een PTA wordt gewerkt (bovenbouw) komen voort uit de eindtermen.
- c. De programma's van onder- en bovenbouw, evenals alle leerjaren sluiten op elkaar aan. In het sectiewerkplan wordt die aansluiting verantwoord.
- d. De methode die de sectie gebruikt is een middel om aan de kerndoelen en/of eindtermen te voldoen.
- e. De toetsing die gekoppeld is aan de leerlijn heeft een voorspellende waarde voor het komende leerjaar.

1.4 Rapportage

Er wordt gewerkt met een voortschrijdend gemiddelde (het gemiddelde van alle tot dan toe behaalde cijfers, met bijbehorende weegfactoren).

Alle behaalde cijfers voor PTA-onderdelen worden verzameld in het examendossier van de leerling.

In Magister is altijd de actuele stand van resultaten zichtbaar. Drie maal per jaar ontvangen de leerlingen een rapport en/of examendossier met de huidige stand van zaken.

2. Kwaliteit van toetsing

De kwaliteit van de toets is de verantwoordelijkheid van elke docent en van de sectie. Toetsen zijn betrouwbaar en valide, zodat ze bijdragen aan een goede determinatie en beoordeling en daarmee tot een passende leerroute. We zorgen dus voor een betrouwbaar beeld. Daarnaast zijn onze manieren van toetsing gevarieerd en beperken we de toetsdruk.

2.1 Professionalisering

Om tot een kwalitatief goede toets te komen, is het noodzakelijk dat docenten deskundig zijn. Docenten hebben zich geschoold op het gebied van toetsing en weten waar ze informatie kunnen vinden. Ze zijn bekend met het gebruik van een taxonomie en het gebruik van een toetsmatrijs. In elke sectie zit minimaal een sectielid die is aangewezen als toetsexpert en zich hierin bekwaamt.

Daarnaast wordt er ieder blok een toetscafé georganiseerd. Hierin worden de schoolexamens (bovenbouw) en voortgangstoetsen door andere docenten kritisch bekeken en voorzien van feedback.

2.2 Kwaliteit van toetsen

De constructie van toetsen voldoet aan de volgende eisen:

1. Validiteit
2. Betrouwbaarheid
3. Specificiteit
4. Moeilijkheid
5. Discriminerend vermogen
6. Transparantie
7. Tijd
8. Taaltechnische kwaliteit
9. Praktisch uitvoerbaar.

Voorafgaand aan de afname is er een correctiemodel opgesteld.

De toetskwaliteit wordt bewaakt door de sectie.

In parallelklassen worden gelijke toetsen met een gelijke normering afgenomen.

2.3 Normering

De sectie stelt een leidraad op voor normering. De sectie heeft de mogelijkheid na afname de normering aan te passen op basis van een analyse van de toets.

Verslagen, presentaties, mondelingen en praktische opdrachten worden beoordeeld en becijferd aan de hand van een vooraf opgesteld beoordelingsmodel of rubric.

2.4 Lay-out

Voor alle toetsen wordt het lettertype Arial 12 met regelafstand 1.15 gebruikt, conform de regels voor het eindexamen en het dyslectieprotocol (2022a).

Bij schoolexamens wordt het standaard voorblad van de OSG gebruikt.

Op het voorblad staat in ieder geval vermeld:

- Niveau en leerjaar
- Vak
- Periode van toetsing
- Totaal aantal vragen en te behalen punten
- Algemene instructies
- Indien van toepassing: welke bijlagen

3. Summatieve en formatieve toetsen

Het onderwijs kent vele vormen van toetsen.

3.1 Summatieve toetsen

Bij een summatieve toets wordt bepaald of een leerling de leerdoelen in voldoende mate beheerst. Een summatieve toets heeft daarmee een afsluitend karakter voor dat specifieke onderdeel. Het geeft de docent, leerling en ouders inzicht in de studievoortgang en het beheersingsniveau.

Aan een summatieve toets wordt een beoordeling gekoppeld die meetelt voor het voortgangsrapport en/of het examendossier.

Aan iedere summatieve toets (die niet opgenomen is in het PTA) wordt door de sectie een weging van 1, 2 of 3 toegekend. De weging is gekoppeld aan de zwaarte van de toets. De sectie stelt de toetsvorm en de weging vast. Voor schoolexamens geldt een percentage en bij voorexamenklassen eventueel een weging voor het (overgangs-) rapport.

Bij het woord toets wordt al snel gedacht aan een proefwerk of overhoring.

Toetsen kan echter op vele manieren:

- Proefwerk
- Schriftelijke overhoring
- Mondelinge overhoring
- Luistertoets
- Handelingsopdracht
- Presentatie, debat
- Practicum
- Praktische Opdracht

Op OSG de Hogeberg wordt er getoetst op:

- Kennis
- Toepassing
- Inzicht
- Algemene en vakvaardigheden
- Beroepshouding

Afhankelijk van het doel (formatief of summatief) en de leerdoelen wordt er een geschikte toetsvorm bepaald.

3.2 Formatieve toetsen

Formatieve toetsen geven de leerling feedback op diens voortgang richting de summatieve (eind-) toets. Een formatieve toets geeft inzicht in wat de leerling nog moet doen (feed-forward) om het einddoel (feed-up) te bereiken.

Een formatieve toets geeft de docent de kans om het leerproces bij te sturen. Een formatieve toets wordt niet beoordeeld met een cijfer dat meetelt voor de overgang of het schoolexamendossier.

Waar summatieve toetsen een afsluitend karakter hebben, hebben formatieve toetsen juist een voorbereidend karakter. Of een toets dus formatief of summatief is, hangt af van het doel waarmee de toets is afgenomen.

De toetswijze en toetsinhoud kan bij beide vormen hetzelfde zijn. De summatieve toets van 2019 kan bv. gebruikt worden als formatieve toets in 2021 als deze dient om inzicht te krijgen in de voortgang richting het einddoel.

(Formatief) toetsen kan ook op vele andere manieren bijvoorbeeld met behulp van wisbordjes of korte opdrachten die de docent inzicht geven in de voortgang van de leerling.

4. Regels en afspraken

4.1 Periode van toetsing

Op OSG de Hogeberg wordt gewerkt in vier periodes, die evenwichtig over het schooljaar verdeeld zijn. In de onderbouw vinden de toetsen gedurende het schooljaar plaats. In klas 3 havo/vwo worden de toetsen ook afgenomen gedurende het schooljaar. Aan het eind van periode 4 is er voor deze leerlingen ook een toetsweek.

In de bovenbouw wordt elke periode afgesloten met een toetsweek. In de tussenliggende weken worden geen schriftelijke toetsen afgenomen. Uitzondering hierop zijn practica, mondelingen en kijk-en-luistertoetsen.

4.2 Planning van toetsen

Om de zelfstandigheid, betrokkenheid en verantwoordelijkheid bij de leerlingen te stimuleren is het van belang dat de leerlingen weten wat het doel van de toets is, wanneer de toets wordt afgenomen en hoe de leerling zich erop kan voorbereiden. Voor docenten is de informatie tevens van belang om de spreiding en hoeveelheid te bewaken. Hiervoor worden de volgende instrumenten ingezet:

- a. **PTA/PTO:** deze programma's geven per vak en periode een overzicht van de toetsen. In het PTA wordt een overzicht gegeven hoe de schoolexamens zijn ingericht en welke examenonderdelen worden getoetst. Het PTO voor de onderbouw dient ter ondersteuning van een goede spreiding en planning.
- b. **Magister:** alle toetsen van de onderbouw en klas 3 havo/vwo worden in de agenda van de desbetreffende klassen gezet.
- c. **Toetsrooster:** voor de leerlingen die toetsweken hebben, wordt er tenminste drie weken voor de toetsweek een toetsrooster gepubliceerd in Magister.
- d. **Studiewijzer:** In Magister staat voor elke klas in elke periode een studiewijzer waarin staat welke leerdoelen er behaald moeten worden, welke verwerking erbij hoort en wat de toetsstof omvat.

4.3 Aantal toetsen

Het maximaal aantal summatieve schriftelijke toetsen per jaar is afhankelijk van het aantal lesuren per week

Aantal lesuren per week	Maximum toetsen per jaar
1	6
2	9
3	12
4+	12

In de onderbouw mogen er maximaal twee toetsen per dag en maximaal 5 per week afgenomen worden, er wordt geen onderscheid gemaakt tussen overhoringen en proefwerken. Eventuele toetsweken vormen een uitzondering op deze regeling.

In de weken waarin JIJ-toetsen worden afgenomen (zie jaaragenda) mag er maximaal één toets per dag worden afgenomen met een maximum van 3 in de betreffende week.

4.4 Aankondiging van toetsen

Toetsen met de weging 1 en 2 moeten minimaal een week van tevoren worden opgegeven.

Toetsen met de weging 3 moeten minimaal twee weken van tevoren worden opgegeven.

Het toetsrooster voor de bovenbouw wordt tenminste drie weken voorafgaand aan toetsweek gepubliceerd. De data van de toetsweken én bijbehorende herkansing is terug te vinden in de jaaragenda op de website.

4.5 Nakijktermijnen

Reguliere toetsen worden binnen tien werkdagen nagekeken én ingevoerd in Magister, met uitzonderingen van deadlines die in de jaaragenda staan aangegeven (bij toetsweken). Indien het door omstandigheden niet mogelijk is een toets na te kijken, overlegt de docent met de afdelingsleider en communiceert deze dit met de leerlingen. Voor grote opdrachten (schrijfopdrachten, praktische opdrachten, werkstukken) geldt een deadline van vijftien werkdagen.

4.6 Afname toetsen

Voor afname van de toets is het voor de leerlingen duidelijk:

- a. Welke hulpmiddelen er gebruikt mogen worden
- b. Welke materialen er op tafel mogen liggen tijdens de toets
- c. Wat leerlingen moeten doen als ze klaar zijn

4.7 Combinatieklassen

In dakpanklassen in de onderbouw en 3 havo/vwo krijgen leerlingen cijfers op het niveau waarop ze zijn ingedeeld. Docenten hoeven niet twee aparte toetsen te maken, maar in de toets moet wel differentiatie zitten die recht doet aan het niveau van de leerling.

4.8 Parallelklassen

Parallelklassen krijgen dezelfde toetsen. Wanneer het niet mogelijk is om de toetsen gelijktijdig af te nemen, kan er een A- en B-variant gemaakt worden. De toetsen worden door collega A geconstrueerd en door collega B gecontroleerd op kwaliteitsaspecten en inhoud. Wanneer er geen parallelcollega is, worden de toetsen door een sectiegenoot gecontroleerd. Na afname van de toets worden de toetsen nagekeken en beoordeeld. Voor de invoering van de cijfers wordt er steekproefsgewijs gekeken of er op dezelfde wijze beoordeeld is.

4.9 Beoordeling

Bij de beoordeling wordt gebruikgemaakt van cijfers (1 t/m 10), afgerond op één decimaal achter de komma of van O/V/G.

4.10 Extra voorzieningen

Voor leerlingen met dyslexie en/of andere ondersteuningsbehoeften zijn er extra voorzieningen mogelijk. Hierbij kan gedacht worden aan bijvoorbeeld extra tijd en/of het gebruik maken van *spraaksynthesoftware*. Het verlenen van extra voorzieningen gaat altijd via de ondersteuningscoördinator en indien nodig via de examencommissie.

4.11 Inhaaltoetsen

Wanneer de leerling een toets mist, dan zet de docent onmiddellijk na afname van de toets 'INH' in Magister. De leerling en de docent maken de eerstevolgende les dat de leerling aanwezig is, een afspraak om de toets in te halen. Het initiatief ligt bij de leerling, de verantwoordelijkheid dat de toets wordt ingehaald, ligt bij de leerling en de docent. Als de leerling verzuimt om binnen de gestelde termijn een afspraak te maken, dan stelt de docent de mentor en ouder(s)/verzorger(s) op de hoogte. De vakdocent zet een aantekening in Magister. Leidt dit niet tot het gewenste resultaat dan wordt dit gezien als een onregelmatigheid en informeert de vakdocent de afdelingsleider.

Voor schoolexamens (toetsen uit het PTA) geldt de inhaalregeling die in het examenreglement is opgenomen.

4.12 Herkansingen

In de onderbouw en klas 3 havo/vwo zijn geen herkansingen toegestaan. Uitzondering hierop zijn de toetsen die in periode 4 voor 3 havo/vwo in de toetsweek worden afgenomen. Deze toetsen mogen, mits ze als herkansbaar zijn aangemerkt, herkanst worden. De leerlingen van 3 havo/vwo hebben recht op één herkansing.

In de bovenbouw is er na elke toetsweek in alle afdelingen één herkansing mogelijk (zie ook examenreglement). In het PTA staat aangegeven welke toetsen voor herkansing in aanmerking komen. De herkansingen vinden plaats op een in de jaaragenda gepland moment, ongeveer drie weken na de toetsweek. In het examenreglement staat in de herkansingsregeling beschreven aan welke voorwaarden de leerling moet voldoen om te mogen herkansen.

4.13 Inzien en nabespreken van toetsen

Leerlingen hebben het recht om een gemaakte toets (toets, antwoordmodel, normering) in te zien en te bespreken met de docent, waarbij de leerling mag reageren op het resultaat. Een volgende summatieve toets mag pas worden aangeboden als de docent gelegenheid heeft geboden aan iedere leerling om de toets in te zien. Het is de verantwoordelijkheid van de leerling om van die gelegenheid gebruik te maken.

4.14 Onregelmatigheden

Als de leerling in de onderbouw, inclusief klas 3 havo/vwo, zich aan een onregelmatigheid schuldig maakt of heeft gemaakt, kan de afdelingsleider maatregelen nemen. Onder onregelmatigheid wordt onder meer verstaan: spieken, plagiaat, fraude, ongeoorloofd afwezig tijdens een toets, niet tijdig inleveren, niet op tijd inhalen. De afdelingsleider wordt per omgaande geïnformeerd. De maatregelen die kunnen worden toegepast zijn:

- a. Het toekennen van cijfer 1 voor een toets
- b. Ongeldig verklaren van een of meer toetsen
- c. Het toepassen van cijferreductie

Voor onregelmatigheden bij alle onderdelen van het examendossier geldt, dat het examenreglement van toepassing is. De examencommissie heeft hierin een adviserende rol aan de directeur van de betreffende afdeling.

5. Resultaten en reflectie

5.1 Resultaten

Periodiek worden de resultaten van de toetsen besproken in de secties. De sectievoorzitter heeft toegang tot alle gegevens ten aanzien van de resultaten. De kwaliteitsmedewerker ziet toe op dit proces en ondersteunt hierin de sectievoorzitters.

5.2 Reflectie

Iedere sectie reflecteert op de kwaliteit van het toetsproces. Reflectieonderwerpen en vragen naar aanleiding van de resultaten zijn dan:

- a) Analyse van de Wolf-scores en groepsrapportages Facet (na het eindexamen).
- b) Analyse van de resultaten van parallelklassen.
- c) Steekproefsgewijze analyse van een aantal toetsen. Toetsen waarvan het resultaat tegenvalt, worden ingebracht in de sectie en geanalyseerd volgens een vast format, dat aan de secties ter beschikking wordt gesteld. Uitgangspunt is voor iedere sectie om per jaar minimaal een toets per leerjaar te analyseren en in de bovenbouw een toets per leerjaar en afdeling.

Daarnaast kan de school- of afdelingsleiding steekproefsgewijs per periode een aantal schoolexamens opvragen, laten analyseren en hierover in gesprek gaan met de sectie/docent.

6. Rolverdeling

Bij de uitvoering van het toetsbeleid kunnen we verschillende rollen onderscheiden. In dit hoofdstuk staat een korte beschrijving van de verantwoordelijkheden die bij de verschillende rollen horen.

6.1 Vakdocent

De vakdocent is verantwoordelijk voor het construeren en laten controleren van de toetsen. De vakdocent geeft de toetsen tijdig op in de les en verwerkt dit in de Magister agenda van de klas. De vakdocent verzorgt de correctie van het werk en noteert het resultaat in Magister. Bij onregelmatigheden en inhaalwerk volgt de vakdocent de beschreven route.

6.2 Secties

De leden van iedere sectie zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor de onderwijskwaliteit, vakinhoud en de kwaliteit van de toetsing, evenals de verdeling van de lesstof over de leerjaren, en de planning van de toetsen, praktische opdrachten etc.

6.3 Afdelingsleider

De afdelingsleider is verantwoordelijk voor het opstellen, evalueren en bijstellen van het toetsbeleid. De afdelingsleider is verantwoordelijk voor de planning van de toetsweken, voor het toezien op de reguliere afname van toetsen en voor de afhandeling van onregelmatigheden bij voortgangstoetsen.

Daarnaast is de afdelingsleider verantwoordelijk voor het implementeren van het toetsbeleid in de afdeling en het aanspreken van docenten die zich niet houden aan het toetsbeleid.

6.4 Examencommissie

De examencommissie kan de afdelings- en schoolleiding gevraagd en ongevraagd advies geven ten aanzien van het toetsbeleid. Daarnaast adviseert de examencommissie de directeur bij onregelmatigheden bij schoolexamens.

7. Evaluatie

Het toetsbeleidsplan wordt elk jaar aan het einde van het schooljaar geëvalueerd en indien nodig voor de start (uiterlijk 1 september) van het nieuwe schooljaar bijgesteld.

8. Literatuurlijst

OSG de Hogeberg. (2021a). *Dyslexieprotocol*.

<https://www.dehogeberg.nl/component/osdownloads/routedownload/zorg-en-begeleiding/dyslexieprotocol-osg-de-hogeberg?Itemid=195>

OSG de Hogeberg. (2021b). *Schoolplan 2021-2025*.

<https://www.dehogeberg.nl/component/osdownloads/routedownload/regelingen-en-jaarstukken/schoolplan-2021-2025?Itemid=195>